

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Canon tamen duodecimus ejusdem Concilij detrahere videtur de
suprema auctoritate Conciliorum provincialium. Permittit enim Episcopis
damnatis ut ad majus Concilium provocent. Proponitur ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ambiguitatis absolute sanctæ synodo placuit ut Metropolitanus Episcopus à vicina provincia iudices alios convocet, qui controversiam tollant, ut per eos simul & per provinciales Episcopos quod iustum visum fuerit approbetur.

Hi canones Antiocheni abundè probant iudicia Episcoporum fieri olim solita suprema Episcoporum comprovincialium auctoritate, etiam si ob diversitatem sententiarum necesse esset convocare nonnullos ex Episcopis vicinæ provinciæ. Quod non fiebat ea mente ut appellatio quæpiam aut revisio adversus primum iudicium judicaretur, cum illud nondum factum esset, & cum è contrâ illud superfederi debere visum fuerit postquam unusquisque sententiam prompserrat. Igitur conventus hic extraordinarius fiebat ut primum decretum conderetur, cui retractando locus non erat.

VI. Attamen dissimulandum non est sibi in speciem repugnare Concilium Antiochenum. Quippe hi canones quos protulimus jubent ut iudicia adversus Episcopos facta à synodo provinciæ suprema sint, adeo ut ab iis non liceat provocare. Et tamen canon duodecimus ejusdem Concilij permittit Episcopis damnatis in synodo provinciæ ut ad majus Episcoporum Concilium provocent, in quo rursus iudicium feratur de accusatione. Vnde colligi videtur idem iudicium esse supremum & appellationi obnoxium. Hæc sunt verba canonis duodecimi Antiocheni: *Si quis à proprio Episcopo Presbyter aut Diaconus, aut à synodo fuerit Episcopus forè damnatus, & Imperatoris auribus molestus extiterit, oportet ad majus Episcoporum converti Concilium, & que putaverint habere iusta, plurimis Episcopis suggerant, eorumque discussiones ac iudicia prestolentur. Si vero hæc parvipendentes, molesti fuerint Imperatori, hos nulla venia dignos esse, nec locum satisfactionis habere, nec spem futura restitutionis penitus opperiri.*

Conciliatio horum canonum pendet, ut ego quidem existimo, à praxi illarum temperatum; quæ interpretibus Græcis, atque etiam Latinis, ignota fuit. Ea autem versabatur in auctoritate quam Imperatores possidebant, concedendi videlicet rescripta pro revisione supremorum iudiciorum, sive illa civilia essent, sive ecclesiastica. Nam edicta Præfectorum prætorio obnoxia non erant appellationi, sed revisioni tantum, si eam is qui causa ceciderat fieri peteret libello in eam rem oblato Imperatori. Diserta sunt verba legis Imp. Diocletiani & Maximiani: *Litigantibus in amplissimo prætoriana præfecture iudicio, si contra jus se laesos affirmant, non provocandi, sed supplicandi licentiam ministrantibus.*

Tom. II.

Remedium illud in lege ult. Cod. de appellat. & alibi vocatur retractatio, vel *ἀνακλησις*. Illud litigantibus concessit Imp. Iustinianus in Novella c. x. cap. v. jubens ut libellum ea de causa offerant Præfectis prætorio, aut eorum Assessoribus; atque eo modo exsolvit illos necessitate implorandi rescriptum Principis, ut antea fiebat, quemadmodum constat ex legibus Codicis.

VII. Implorabantur etiam rescripta Principum adversus suprema synodorum iudicia. Cui consuetudini temperamentum adhibet canon duodecimus Antiochenus, ut his quidem omnis spes restitutionis adimatur qui postquam damnati fuerint, preces Imperatori obtuletint, ut ejus auctoritate restituantur, eorum verò causa per revisionem retractetur qui ab Imperatore obtinuerint ut novum Concilium habeatur, ad quod major Episcoporum numerus accedat.

Plurima haud dubiè hujus juris imperatorij exempla suppetunt, quæ probant Principes concessisse rescriptis suis retractationem iudiciorum in synodis factorum. Verum omnia recensere inutile fuerit. Quapropter satis erit nonnulla, eaque magni momenti, adnotare; ex quibus constabit Ecclesiam non existimasse jus illud fuisse injustum.

VIII. Primum itaque exemplum petitur à Concilio Sardicensi; quod de iudiciis à synodis Tyria, Antiochena, & Constantinopolitana adversus Athanasium Episcopum Alexandrinum & Marcellum Ancyranum latis cognovit permisso Imp. Constantij & Constantis, qui eorum causam retractari concesserant. Ingenuè id fatetur ipsa synodus in epistola synodica ad Iulium Papam scripta, quæ edita est inter Fragmenta Hilarij: *Tria fuerunt que tractanda erant. Nam & ipsi religiosissimi Imperatores permisissent ut de integro universa discussa disputarentur, & ante omnia, de sancta fide, & de integritate veritatis quam violaverunt. Secunda de personis quas dicebant esse dejectas de iniquo iudicio ut si potuissent probare, iusta fieret confirmatio &c.* Vbi fortasse legendum, *non iniquo iudicio.* Eo Imperatorum permisso se synodus Sardicensis tuebatur adversus orientalium conquestionem, qui aiebant iudicia à suis prædecessoribus fato functis facta non posse retractari. *Non erat fas eorum qui jam cum Deo sunt sententiam resciscare, ut inquit orientales in sua epistola synodica.* Ex ea porrò epistola colligi potest usus qui tum apud Episcopos invaluerat, auxilium Principum implorandi adversus iudicia Episcoporum,

D. I. un. C. de retractat. Præf. prætor. & l. 1. C. De precib. Imp. offic.

Qq ij